

Rekordních 105 milionů jde na klimatické vzdělávání

28.4.2023 - | KDU-ČSL

„V souladu s programovým prohlášením, které jasně deklaruje snahu vlády podporovat environmentální vzdělávání a výchovu, především zaměřené na klimatické vzdělávání ve školách a veřejnosti, jsme vyhlásili novou dotační výzvu z NPŽP.

Ta má za cíl nastartovat různé typy větších, řekněme nadregionálních, vzdělávacích a osvětových projektů zaměřených na souvislosti změny klimatu. Očekáváme zejména dlouhodobé projekty postavené na spolupráci se školami, projekty celoživotního vzdělávání široké veřejnosti, projekty zahrnující nové klimatické studijní programy či kurzy na vysokých školách nebo projekty zaměřené na podporu vzdělávání lidí, kteří pracují s technologiemi v oblasti obnovitelných zdrojů,” informuje ministr životního prostředí Petr Hladík (KDU-ČSL).

V dubnu vyhlášená výzva č. 2/2023 Environmentální vzdělávání a osvěta o změně klimatu z NPŽP konkrétněji cílí na širokou škálu aktivit. *„Od klasických dlouhodobých programů pro školy, přes pilotní řešení vysokých školách, programů a vzdělávání cílových skupin, které jsou v profesním kontaktu s technologiemi pro adaptační a mitigační opatření, programy pro neodbornou veřejnost například ve veřejných knihovnách a regionálních muzeích,”* uvedl ředitel Státního fondu životního prostředí ČR Petr Valdman s tím, že výzva je zaměřena také na osvětové akce pro specifické cílové skupiny veřejnosti jakou je například veřejná správa a samospráva nebo zájmové vzdělávání zemědělců, zahrádkářů, rybářů a dalších.

„Podporou dlouhodobých projektů získáme prostor a čas na systematické vzdělávání zaměřené na klimatickou změnu, které v Česku stále není dostatečné. Adaptace, ale i celková dekarbonizace a přechod společnosti na zelenou ekonomiku potřebují obří investice, které prostřednictvím našich dotačních titulů už nabízíme. Proměna ekonomiky ale vyžaduje také celospolečenské pochopení a změnu našeho nastavení, našeho životního stylu, protože myslíme na naše děti, kterých se změna klimatu nejvíc bolestně dotkne, právě kvůli nim a pro ně má smysl investovat do vzdělávání,” pokračuje ministr Hladík.

„Téma ochrany životního prostředí celospolečensky nabývá na významu a školství tento vývoj musí reflektovat. Jako dlouholetý učitel a ředitel gymnázia velmi oceňuji přínos, který v této oblasti projekt envivzdělávání znamená. Chci ale zdůraznit také jeho přínos pro celoživotní vzdělávání. V době, kdy studovala například dnešní generace čtyřicátníků, se v tuzemských školách životnímu prostředí mnoho pozornosti nevěnovalo. Iniciativa ministerstva tuto chybu pomáhá napravit,” říká předseda poslaneckého klubu KDU-ČSL a místopředseda sněmovního Výboru pro vědu, vzdělání, kulturu, mládež a tělovýchovu Marek Výborný, který ministra v Pardubickém kraji provázel.

„Realizátorům vzdělávacích projektů proto nabízíme silnou podporu. Každý projekt může získat minimální dotaci ve výši 500 tisíc korun, ty nejnáročnější z nich ale lze podpořit až 6 miliony korun, přitom výše způsobilých výdajů je devadesát procentní,” doplnil Hladík.

Více informací k výzvě -><https://www.narodniprogramzp.cz/nabidka-dotaci/detail-vyzvy/?id=118>

Ekogramotnost na školách

Dotace na dlouhodobě vzdělávací projekty reagují i na průběžné výsledky sledování ekogramotnosti

včetně informovanosti o změnách klimatu na českých školách. Ve spolupráci univerzit a České školní inspekce proběhlo v letech 2020-2021 šetření environmentální gramotnosti u žáků 2. stupně základních škol, které mimo jiné zkoumalo environmentální chování a postoje, včetně těch, vztahujících se ke klimatické změně. Další průzkum srovnávající schopnost žáků středních škol v zemích V4 využít v každodenní praxi znalosti v oblasti udržitelnosti, probíhá právě nyní. Prozatímni výzkumy ukazují, že klimatické vzdělávání má především rozvíjet kompetence žáků k tomu, aby dokázali prosazovat smysluplná opatření na ochranu klimatu, třeba formou školních či komunitních projektů.

MŽP stále více podporuje oblast envivzdělávání

MŽP za poslední roky podpořilo z různých dotačních zdrojů řadu projektů a programů nebo vydání nejrůznějších publikací a metodik o klimatickém vzdělávání, které mohou využít převážně školy. V první řadě se jedná o publikaci Klima se mění – a co my?, metodiku pro učitele prvního stupně Žába za nic nemůže nebo nový web s praktickými informacemi pro učitele druhého stupně a středních škol: www.ucimoklimatu.cz. Některé z nich jsou k dispozici učitelům i na portálu www.ekocentra.cz.

Vloni na podzim jsme spolu se SFŽP ČR otevřeli výzvu z Národního programu Životní prostředí na podporu a rozvoj tzv. klimatických zahrad u škol a školek ve výši 100 mil. korun (<https://www.narodniprogramzp.cz/nabidka-dotaci/detail-vyzvy/?id=109>). Alokace se vyčerpala během prvního dne otevření výzvy, což potvrzuje velký zájem ze strany škol. Další obdobnou dotační výzvu na školní přírodní zahrady s alokací 200 milionů korun plánujeme vyhlásit posledním čtvrtletí příštího roku.

V září 2022 byla pro střediska environmentálního vzdělávání vyhlášena třístamilionová výzva z Operačního programu Životní prostředí zaměřená na investice do zázemí pro programy o změně klimatu. Velkým zdrojem prostředků je také Národní plán obnovy prostřednictvím Národního programu Životní prostředí, který v letech 2022-2025 podpoří programy klimatického vzdělávání a osvěty pro školy a neodbornou veřejnost. První výzva z něj (<https://www.narodniprogramzp.cz/nabidka-dotaci/detail-vyzvy/?id=110>) ve výši 46,5 mil. korun se zaměřila na denní a pobytové klimatické ekologické výukové programy pro školy a učitele.

Již na letošní podzim MŽP připravuje "průvodce" pro školy a jejich zřizovatele k čerpání financí na dekarbonizační opatření na školách, zejména úprav objektů, jakými je využití OZE, zateplení pláště budovy včetně energetických úspor jídelen a družin. Průvodce Dekarbonizace na školách naváže na možnosti podpory z Operačního programu Životní prostředí (<https://opzp.cz/tiskova-zprava/37>) a jeho součástí bude i metodika pro učitele druhého stupně k tomu, jak nejlépe daná dekarbonizační opatření začlenit přímo do výuky.

Kromě toho MŽP každoročně podporuje program ENERSOL (<https://www.enersol-czech.cz/>) - soutěž odborných prací žáků ze středních odborných škol zejména k tématu OZE, úspor energie a šetření vodou. Nedávno za účasti Německa, Rakouska, Slovinska, Slovenska proběhlo mezinárodní kolo soutěže v Olomouci.

Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta (EVVO, https://www.mzp.cz/cz/environmentalni_vzdelavani_poradenstvi) zjednodušeně ekologická nebo environmentální výchova se v ČR rozvíjí již více než 50 let. Dnes je tento komplexní systém koordinace a podpory, široce zakotvený ve veřejné správě a v nestátním neziskovém sektoru, ve školním, mimoškolním i dalším vzdělávání, zakotvený v programových a vzdělávacích dokumentech, legislativě a finančních programech.

<https://www.kdu.cz/aktualne/zpravy/mzp-rekordnich-105-milionu-jde-na-klimaticke-vzdel>